

Erfaringer fra Noklus

Norsk kvalitetsforbedring av laboratorieundersøkelser

Svein Ivar Fylkesnes
Sykehjemslege

Noklus

Noklus arbeider for at medisinske laboratorieundersøkelser blir rekvirert, utført og tolket riktig og i samsvar med pasientens behov for utredning, behandling og oppfølging

Hovedkontor i Bergen

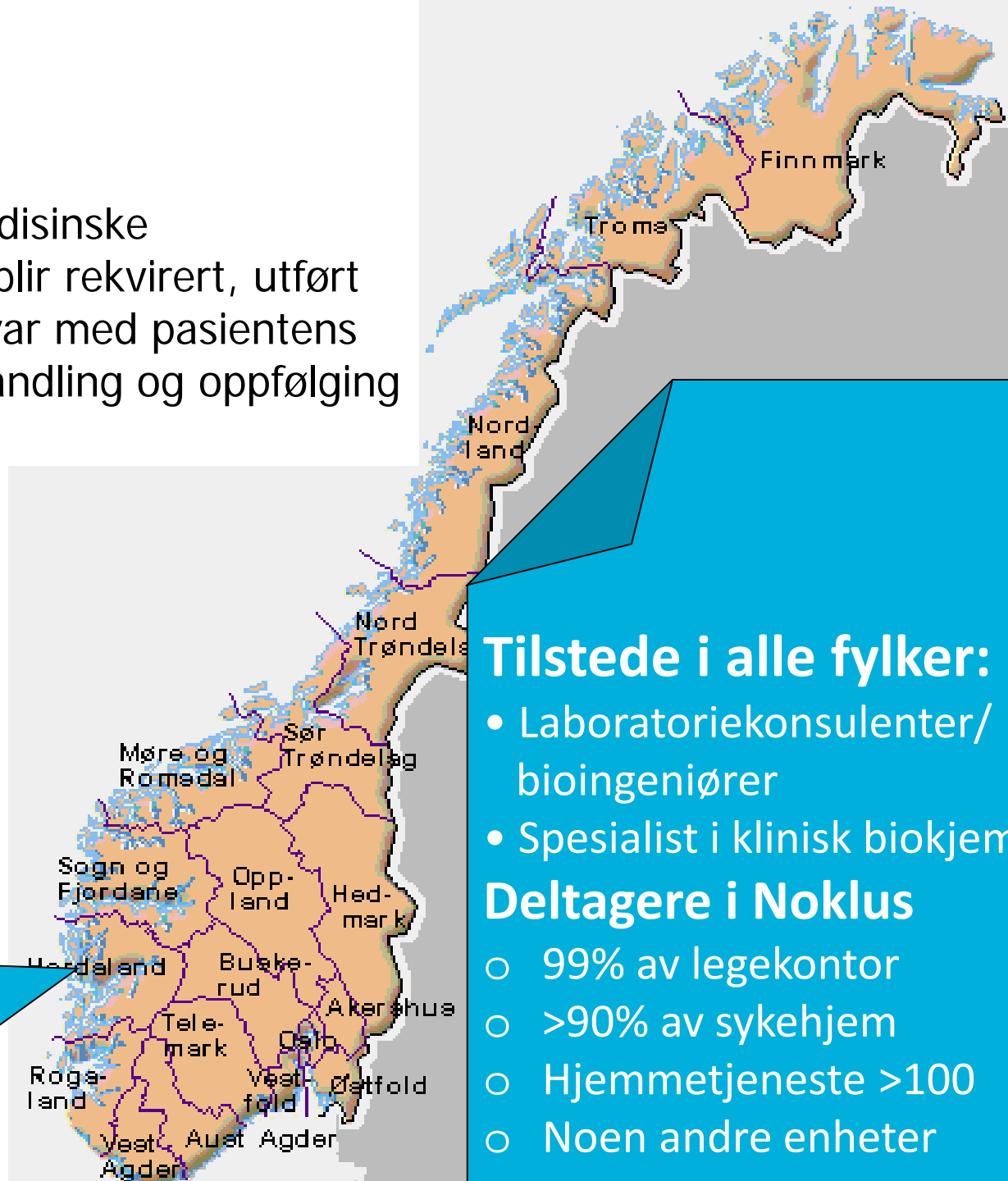
- Ekstern kvalitetssikring av analyseinstrument
- m.m.

Tilstede i alle fylker:

- Laboratoriekonsulenter/ bioingeniører
- Spesialist i klinisk biokjemi

Deltagere i Noklus

- 99% av legekantor
- >90% av sykehjem
- Hjemmetjeneste >100
- Noen andre enheter

Pasientperspektivet

Kan
hjemmetjenesten
ta blodprøve slipper
jeg å reise til legen.

Forventninger:

- Tilgang på laboratorieprøver i hele helsetjenesten.

Pasientperspektivet

Jeg lurer på om
blodprøven min er
blitt bedre.

Forventninger:

- Tilgang på laboratorieprøver i hele helsetjenesten.
- Like god kvalitet på laboratorieprøver i hele helsetjenesten

Pasientperspektivet

Sykepleieren snakker sikkert med legen om blodprøven min.

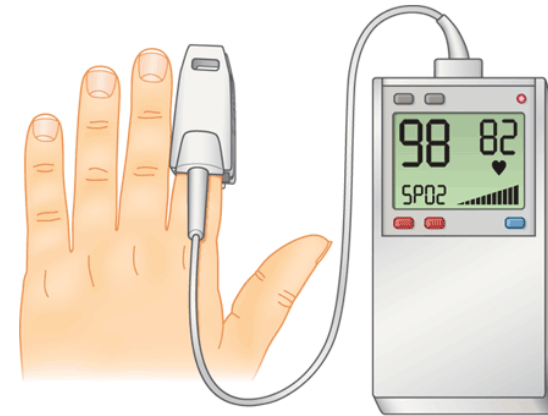

Forventninger:

- Tilgang på laboratorieprøver i hele helsetjenesten.
- Like god kvalitet på laboratorieprøver i hele helsetjenesten.
- Kommunikasjon mellom ansatte og ulike enheter i helsetjenesten om bruk og tolkning av laboratorieprøver.

Medisinsk diagnostisk utstyr

- krav til kvalitetskontroll

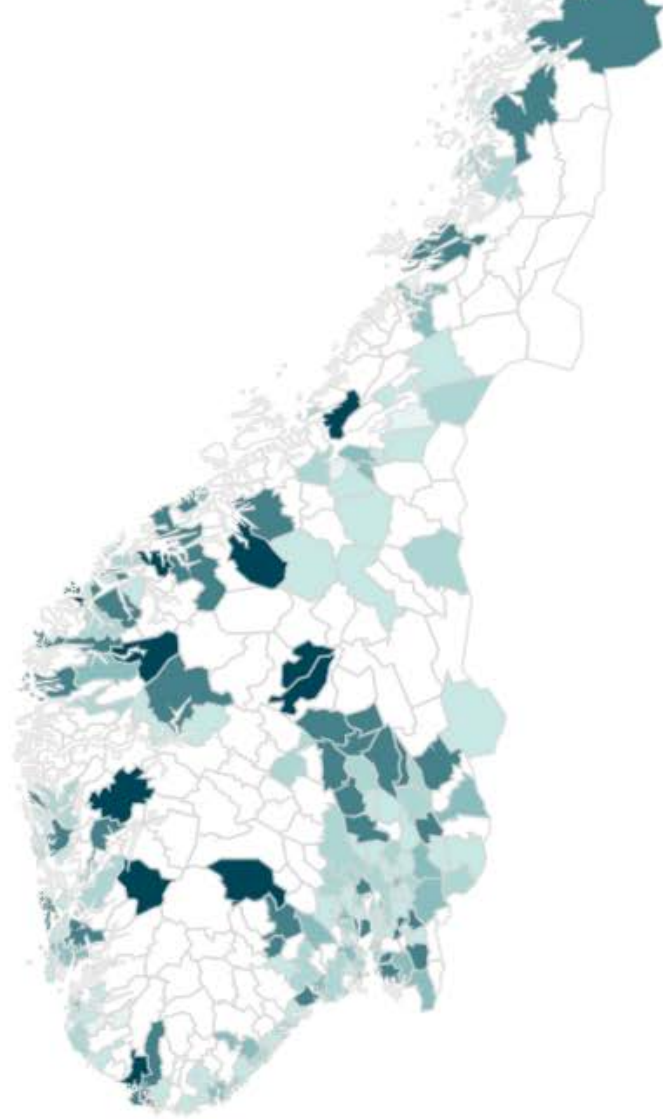
Analyseinstrumenter – har krav til korrekt bruk, oppbevaring, prøvetaking, temperatur, pasientfaktorer, utløpsdato for reagenser m.m., for å kunne gi et korrekt resultat

Feil ved bruk av laboratorieprøver

Variasjon i helsetjenesten (1)

Figur: Innleggelse i sykehus fra kommunal institusjon.

Svært høyt

6

Høyt

5

Middels høyt

4

Middels lavt

3

Lavt

2

Svært lavt

1

Antall standardavvik fra gjennomsnittet per 1000 innbyggere. Svært lavt og svært høyt representerer verdier som ligger mer enn +/- 1,64 std fra gjennomsnittet. Verdiene lavt og høyt ligger mellom 1,64 og 0,44 std fra gjennomsnittet.

Feil ved laboratorieprøve

- kan gi unødig innleggelse i sykehus

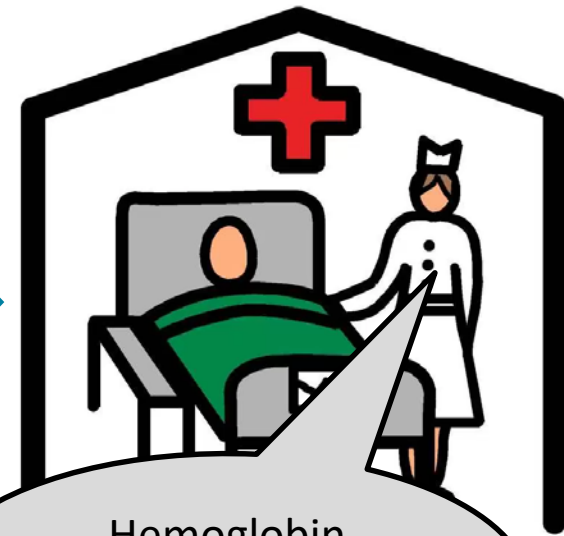
Hemoglobin
(11,7 – 15,3 g/dL)

Hemoglobin på 8 g/dl
kan skyldes alvorlig
mage-tarm blødning.
Pasienten må innlegges
sykehus

sykehus

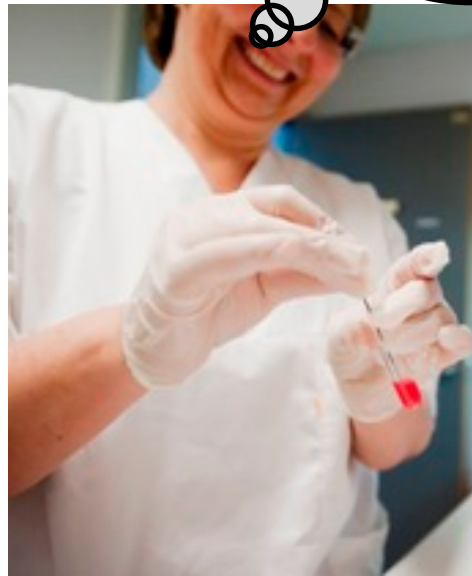

Hemoglobin
er 11 g/dl.
Du kan reise hjem.

Laboratorieprøver

- brukes best i et tverrfaglig samarbeid

CRP er 31. Det er kanskje ikke så alvorlig.

CRP - mg/l

Laboratorieprøver:

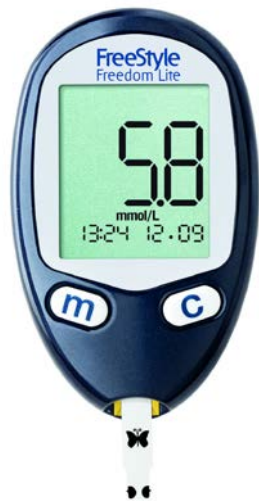
- kan si noe om sannsynlighet for tilstand
- må brukes på rett indikasjon
- krever kunnskap og erfaring for korrekt tolkning

Glukosemåling

- brukes best i et tverrfaglig samarbeid

Glukose på 2,9 er ikke farlig. Jeg skal ringe legevakten og spørre om vi skal gi mindre insulin i kveld.

Vi skulle hatt en plan fra fastlegen for måling av glukose, og bruk av resultatet.

Diagnose	Medisiner	Cave/Allergi	Skjema
<p>Plan for glukosemåling</p> <p><4: utsett insulin</p> <p>4-5: gi 50% insulindose</p> <p>6-15: akseptert verdi</p> <p>>15: ny måling om 2-4 timer</p>			

Laboratorieprøver og antibiotika

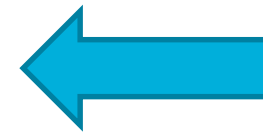
Urinstrimmel

Urindyrkning

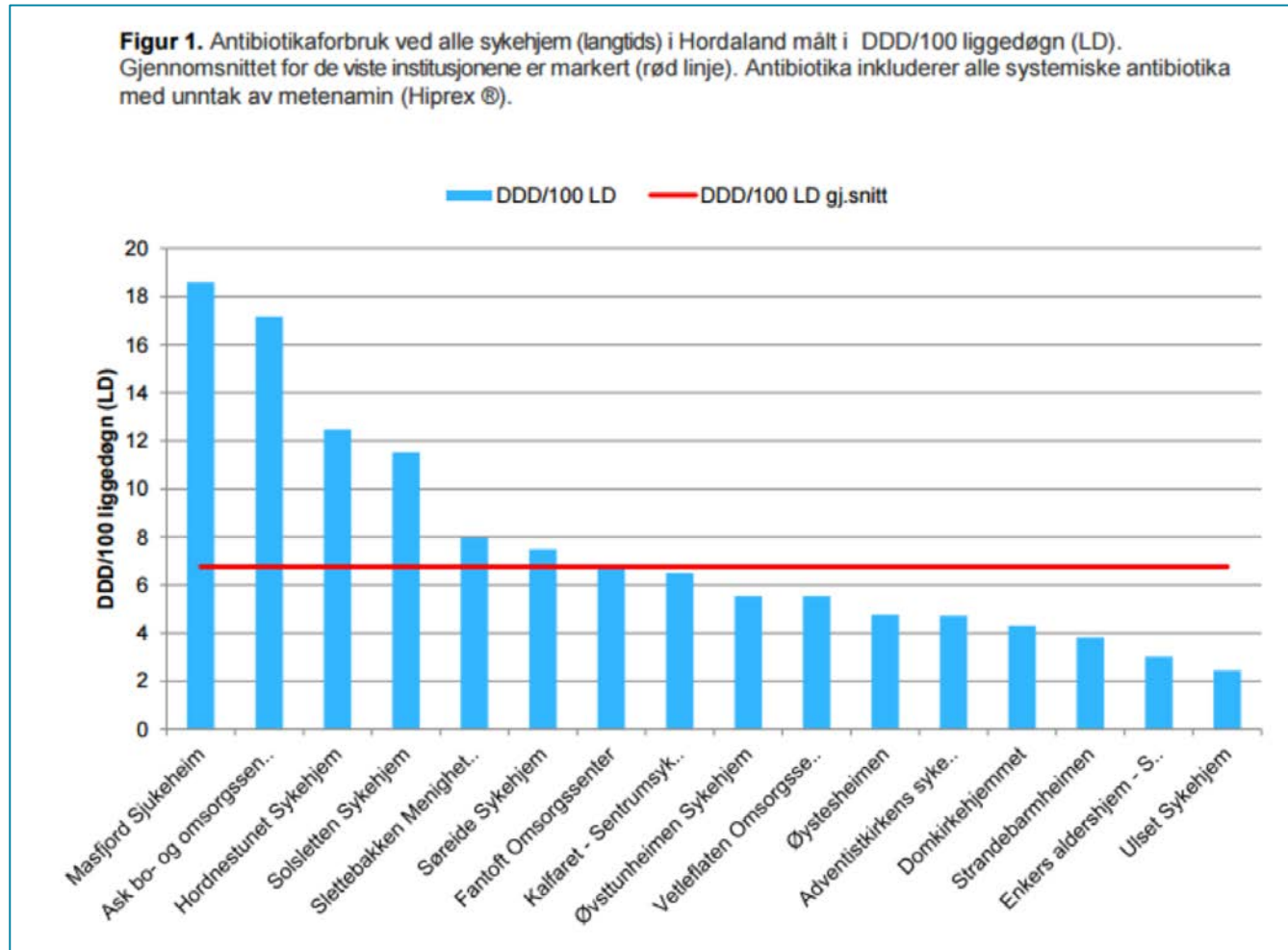
Antibiotika

CRP

Variasjon i helsetjenesten (2)

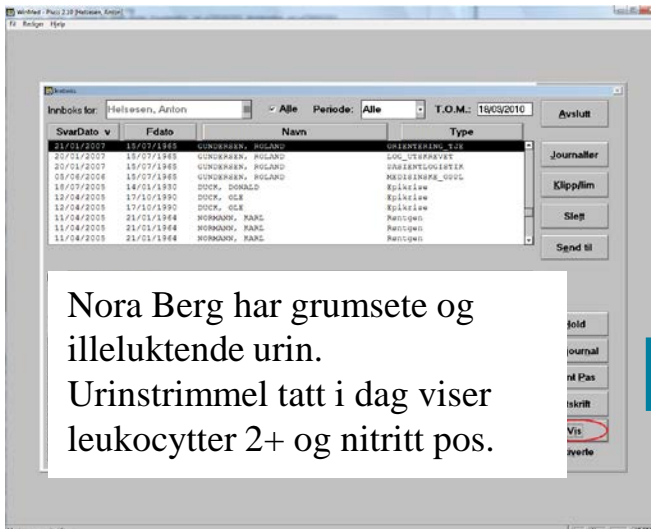
Figur: Bruk av antibiotika i sykehjem med langtidsavdeling

Bruk av urinprøver

- ved diagnostikk av UVI* hos eldre skrøpelige pasienter

PLO-melding fra sykehjem/
hjemmetjeneste til fastlege

Innboks for: Helsevesen, Anton

SvarDato	Fdato	Navn	Type
21/01/2007	15/07/1985	GUNDERSEN, ROLAND	ORIENTERING...
20/01/2007	15/07/1985	GUNDERSEN, ROLAND	LOG_CERKVEY
05/06/2006	15/07/1985	GUNDERSEN, ROLAND	URINTEKLOGISTIK
18/07/2005	14/01/1930	DOCK, DONALD	Episkisw
12/04/2005	17/10/1990	DOCK, GEB	Episkisw
12/04/2005	17/10/1990	DOCK, GEB	Episkisw
11/04/2005	21/01/1984	NORMANN, KARL	Reitingsw
11/04/2005	21/01/1984	NORMANN, KARL	Reitingsw
11/04/2005	21/01/1984	NORMANN, KARL	Reitingsw

Nora Berg har grumsete og illeluktende urin.
Urinstrimmel tatt i dag viser leukocytter 2+ og nitritt pos.

Jeg trenger å vite mer om hvordan pasienten har det, og om kvaliteten på urinprøven.

Tabell: forekomst av bakterier i urinprøve hos kvinner uten UVI*

Frisk kvinne <50 år og korrekt urinprøvetaking	<5%
Eldre skrøpelige pasienter	20-50%
Feil ved urinprøvetaking	opptil 50%

*UVI - Urinveisinfeksjon

Bruk av urinprøver

- ved diagnostikk av UVI* hos eldre skrøpelige pasienter

Pasienten har i dag grumsete og illeluktende urin. Hun har ikke symptom fra urinveier. Undersøkelse viser temperatur 37,0°. Urinstrimmel viser leukocytter 2+, nitritt positiv.

Sykehjem/hjemmetjeneste

Dette er neppe UVI. Tilstanden kan trygt observeres uten antibiotika.

*UVI - Urinveisinfeksjon

Ekstern kvalitetskontroll

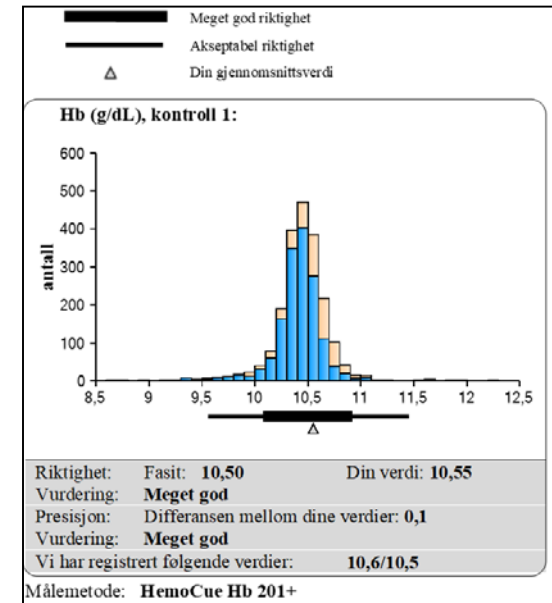
- kontroll av analysekvalitet på pasientnært instrument

1. Motta kontrollmateriale

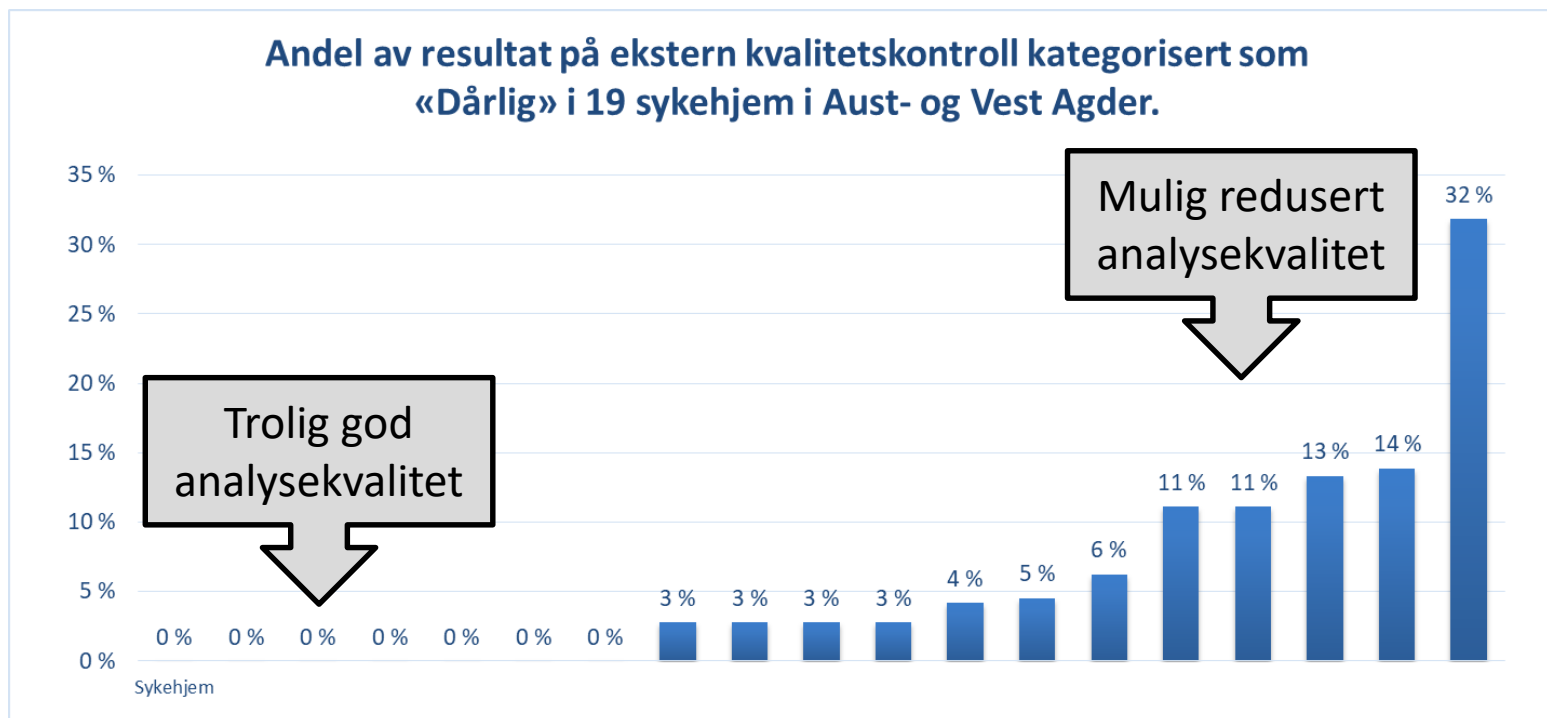
2. Analysere kontroll

3. Motta vurderingsbrev

Erfaringer fra Agder (1)

- resultat på ekstern kvalitetskontroll

Tabell 1: Resultat på ekstern kvalitetskontroll for 19 sykehjem i Agder.

	Andel "dårlig" resultat på ekstern kvalitetskontroll	Andel "Ikke besvart" på ekstern kvalitetskontroll
Alle sykehjem	5 %	16 %
Sykehjem med trolig god analysekvalitet	0 %	2 %
Sykehjem med mulig dårlig analysekvalitet	15 %	2 %

Erfaringer fra Agder (2)

- deltakelse på kurs/E-læring

	Andel av sykehjem som har deltakere på kurs	Antall deltagere på kurs per sengeplass	Leder oppfordrer ansatte til å ta e-læringskurs
Alle sykehjem	63 %	0,08	37 %
Sykehjem med trolig god analysekvalitet	75 %	0,18	50 %
Sykehjem med mulig dårlig analysekvalitet	40 %	0,05	0 %

Tabell 2: Deltakelse på kurs og E-læring i regi av Noklus for 19 sykehjem i Agder i 2017.

Erfaringer fra Agder (3)

Opplæringsplan

Hemo-foc		
I.V. utstyr		
Forsikringsapparat		
Medisintablet		
Akuttutstyr		
Ulike type sykkesenger		

	Opplæring gitt av..... date:	Blebersker oppgaven:
SYKEPLEIER		
Medisinstrom / Medisinskop		
Teknikk AMK / Legevakt / Sykehjemslege		
Akuttutstyret		
Ansvarshavende sykepleier		
Rutiner for blodprøver / laboratoriearbeid		
KVALITETSSYSTEMET		
Kvalitetssystemet på helseviden BIKDOK / sentrale retningslinjer		
<ul style="list-style-type: none"> • Er kjent med kvalitetssystemet • Arbeidsmiljø - lenke til egen side <ul style="list-style-type: none"> • Behovs- økonomi og administrasjon • Beredskap og brann • Gjensidig brannutøver i forhold til skema (fleksivt valgt) • Bruk: Gjensidig obligatorisk beredskap • Ernæring og DK-mat <ul style="list-style-type: none"> • Generelle faglige retningslinjer og prosedyrer • Kompetanse • Legemiddelhåndtering og bruk <ul style="list-style-type: none"> • Samhandling og samarbeidsavtaler • Smittevern og hygiene • Sykehjemsmedisin 		

Sykepleieren tar du med deg til oppfølgingsintervjuene og gjennomgår den sammen med kontaktperson og nærmeste leder. Den skal oppbevares i personalmappen som dokumentasjon på gjennomført opplæring.

Dato Underskrift ansatt Underskrift leder

- Opplæringsplan

	Har opplæringsplan	Opplæringsplan inneholder laboratoriearbeid	Bruker opplæringsplan
Alle sykehjem	63 %	26 %	26 %
Sykehjem med trolig god analysekvalitet	75 %	25 %	25 %
Sykehjem med mulig dårlig analysekvalitet	60 %	20 %	40 %

Tabell 3: Svar fra Noklus kontaktperson mht. bruk av opplæringsplan i 19 sykehjem i Agder i 2017.

Erfaringer fra Agder (4)

- ansvar for kvalitetsarbeid

	Leder involvert i kvalitetsarbeid	Har fagsykepleier
Alle sykehjem	53 %	63 %
Sykehjem med trolig god analysekvalitet	50 %	75 %
Sykehjem med mulig dårlig analysekvalitet	40 %	60 %

Tabell 4: Svar fra Noklus kontaktperson mht. organisering av kvalitetsarbeid i 19 sykehjem i Agder.

Ledelse perspektivet

Arbeidsoppgaver for leder:

- Budsjett/økonomi
- Bemanning/fravær
- Turnusplanlegging
- Håndtere lang venteliste
- Klagesaker
- Kvalitet/pasientsikkerhet

Noklus-pakka

Innholdet legger til rette for at laboratorievirksomheten skal oppfylle kvalitetsforskriften

Noklus-pakka

Hva gjør Noklus

- Gir råd og veiledning
- Tilbyr kurs og e-læring
- Utarbeider prosedyrer
- Hjelp ved valg av utstyr
- Ekstern kvalitetskontroll

Hva gjør virksomheten

- Ha Noklus-kontaktperson
- Delta på ekstern kvalitetskontroll
- Leder motivere til arbeid med kvalitet på lab.-virksomhet
- Tilrettelegge for opplæring i laboratoriearbeid

Evaluere/korrigere mht. analysekvalitet, avvik og forbedringsforslag

Ta med hjem budskap

- *Arbeid med kvalitet på laboratorievirksomhet gir bedre resultater*

www.noklus.no

noklus@noklus.no

Følg oss gjerne på Facebook

Noklus i Agder

Kurs og veiledning - Aust-Agder

Anne Mouland Skaar

Laboratoriekonsulent

anne.mouland.skaar@sshf.no

telefon: 37 01 42 08

mobil: 480 35 922

faks: 37 01 40 11

Noklus Aust-Agder
Sørlandet sykehus
Laboratorieavdelingen
Postboks 783, Stoa
4809 ARENDAL

Inger Lise Damsgård

Laboratoriekonsulent

inger.lise.damsgard@sshf.no

telefon: 37 01 42 08

mobil: 971 25 559

faks: 37 01 40 11

Noklus Aust-Agder
Sørlandet sykehus
Laboratorieavdelingen
Postboks 783, Stoa
4809 ARENDAL

Thomas Hundhausen

Spesialist

thomas.hundhausen@sshf.no

telefon: 38 07 37 54

mobil:

faks:

Noklus Aust-Agder
Sørlandet sykehus
Laboratorieavdelingen
Postboks 783, Stoa
4809 ARENDAL

Kurs og veiledning - Vest-Agder

Mirjam Glastad Ribe

Laboratoriekonsulent

mirjam.ribe@sshf.no

telefon: 38 07 34 25

mobil: 992 26 232

faks: 38 07 34 52

Noklus Vest-Agder

Sørlandet sykehus

Avdeling for medisinsk biokjemi

Postboks 416

4604 KRISTIANSAND S

Signe Røynås

Laboratoriekonsulent

signe.roynas@sshf.no

telefon: 38 07 34 25

mobil: 992 26 232

faks: 38 07 34 52

Noklus Vest-Agder

Sørlandet sykehus

Avdeling for medisinsk biokjemi

Postboks 416

4604 KRISTIANSAND S

Kristin Lilleholt

Spesialist

kristin.lilleholt@sshf.no

telefon: 38 07 34 41

mobil:

faks:

Noklus Vest-Agder

Sørlandet sykehus

Avdeling for medisinsk biokjemi

Postboks 416

4604 KRISTIANSAND S